Bůh je hlavně milosrdný

Stále podstatnější mi přijde vypovědět o Bohu, že je hlavně milosrdný. Teologa hned napadne „milosrdenství vs spravedlnost“. Ale toto Boží milosrdenství je o srdci, nikoli o nějaké spravedlnosti podle práva. Kdyby to bylo o právu a tím pádem o totalizované spravedlnosti, pak by nikdo před Bohem neobstál. Boží milosrdenství je o tom, kde máme své srdce a co s tímto srdcem děláme – zda srdce dáváme k dispozici a otevření (se).

Vzpomněl jsem si na papeže Františka, který píše také o „srdci Boha“, když v bule „Tvář milosrdenství“ (Misericordiæ vultus, 2015) zmiňuje, že „ze srdce Trojice, z nejhlubšího nitra Božího tajemství, bez ustání plyne a proudí obrovská řeka milosrdenství. Tento pramen se nikdy nevyčerpá, ať jsou jakkoli početní ti, kdo k němu přistupují. Každý z něho může čerpat pokaždé, když potřebuje, protože Boží milosrdenství je nekonečné“. Tak se naše srdce může napojit na srdce Nejsvětější Trojice. Každý se může napojit, nikdo není vyloučen. Když si uvědomíme význam těchto slov, pak budeme s otevřenou pusou jen žasnout. Žasnout a děkovat.

U Boha je jisté jeho milosrdenství více než Boží hněv. Sv. Augustín nás ubezpečuje, že snadněji Bůh zadrží právě svůj hněv nežli milosrdenství. Vzpomeňme si na to tehdy, když propadneme hněvu. Připodobněme se Bohu v tom, že místo hněvu necháme otevřeno stavidlo milosrdenství. Jako neutuchající proud vody se valí Boží milosrdenství a omývá hříšníky, kteří jsou pozváni k odpuštění.

Ale co s tím odpuštěním? Svátost zpovědi a pokání máme. Bůh nás zve k očištění a omytí. Vstupuje nečekaně a podává nám ruku. Chce však, abychom jej následovali?

Následování Boha? Nevím, možná. Ale já bych rád vrůstal do Boha. Východní křesťané hovoří o zbožštění (theosis). Proměnění naší zraněné lidské přirozenosti je však ve skutečnosti opačné. Je to Bůh, který vrůstá do nás. Je to Bůh, který nás přijímá a snižuje se. Bohočlověk se sklání, abychom my byli účastni neporušitelnosti. Paradox toho, že je to nakonec vlastně naopak, je jen potvrzením faktu, že my si často velmi naivně myslíme, že rozhodujeme o tom, jak to bude. Místo antropocentrismu raději theocentrismus.

V našem středu nemá být „Já“. V našem středu nemá být člověk. V našem středu má být Bůh. Okolo Boha se má vše točit. I naše „Já“ má kroužit okolo Boha. Stejně jako planety obíhají okolo slunce, máme putovat po své dráze životní pouti s duchovním zrakem upřeným do středu – k Bohu. A máme do něj vrůstat tím, že se otevřeme jeho světlu. Když se naplno otevřeme, tak nás toto světlo „protne“ a naplní, On vroste do nás a přijme nás. To je životní praxe, nikoli suchá teorie.

Filip Gorazd Martinek

Z kazatelského plánu

21. neděle po svatém Duchu

Blaze muži, jenž se bojí Hospodina, jenž velikou zálibu má v jeho přikázáních!

(Žalm 112,1)

První čtení: Izajáš 1,10-18

Tužby pro dobu po Duchu svatém (VI):
2. Abychom svým bližním dokázali sloužit k jejich duchovnímu prospěchu, modleme se k Hospodinu.
3. Abychom vírou i skutky lásky přispívali k jednotě a blahu církve i národa, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem
Panovníku Hospodine, pomoz nám statečně unést důsledky našich každodenních prohřešků a chyb. Dej nám rozeznávat, v čem se mýlíme a kde selháváme. Tobě se odevzdáváme v důvěře, že ty nezavrhuješ, nýbrž odpouštíš. Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: 2. Tesalonickým 1,1-4.11-12

Evangelium: Lukáš 19,1-10

Verš k obětování: Žalm 32,5

Verš k požehnání: Jan 3,16

Modlitba k požehnání:
Panovníku Hospodine, dej, ať jednota a mír, které nám štědře udílíš ve svém slově a svátostech, zapustí kořeny v životě našich sborů a našich rodin! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 59, 67, 68, 73, 75, 77, 81, 114, 134, 183, 287, 290

Z programu konference Sociálně etická orientace CČSH

Pořádá Husitská teologická fakulta UK ve spolupráci s Církví československou husitskou, 10. listopadu 2022. Pozvání na konferenci najdete v rubrice zprávy tohoto čísla ČZ.

Jan Doležal: ***Digitální komunikace CČSH***
Příspěvek se bude věnovat tématu komunikace představenému v Základech sociálně etické orientace CČSH (1981). Jakou úlohu a formy měla komunikace v dokumentu a jak je tomu v současné CČSH vzhledem ke společenským proměnám.

Petr Jandejsek: ***V dialogu s teology osvobození***
V čase vzniku Základů sociálně etické orientace CČSH vzkvétá v Latinské Americe nová teologická perspektiva souhrnně nazývaná teologie osvobození. Ta sdílí s tvůrci Základů přesvědčení, že „víra se vždy ptá, jak a kde je Kristus přítomen v rozporech a zápasech dneška, aby mohla v následování svého Pána stanout na tomtéž místě“. Kontext teologů osvobození je zároveň výrazně odlišný od situace tehdejších oficiálních teologů Československa. Příspěvek se zaměří na klíčová teologická místa, jako jsou církev, víra, hřích, spása a eschatologie, a k jejich pojetí v Základech nabídne výpovědi teologů osvobození...

Terezie Remencová: ***Stvoření k obrazu Božímu – Církev a gender***
Společně si položíme otázku, co pro nás znamená gender a jak se týká spirituálního i praktického života církve. Pokusíme se o srovnání východisek dokumentu Základy sociálně etické orientace CČSH se současným stavem společensko-vědního poznání. Jistě se nevyhneme otázce

Pokračování na str. 3

Nad Písmem

Nebojme se posměchu a pohrdání kvůli své víře

L 19,1-10

Jericho – staré a nádherné město v Izraeli, založené již asi v 5. tisíciletí př. Kr.! Mnohokrát bylo zničeno a zcela srovnáno se zemí a po čase zase znovu vybudováno. Svědčí o tom odkryté vykopávky – vidíme tam desítky vrstev civilizací! Město Jericho leží ve velmi úrodném, krásném údolí 8 km západně od řeky Jordánu, kde vyvěrá tzv. Elijášův pramen (čti 2 Kr 2,1-21 – v těchto místech byl podle Starého zákona vzat do nebe prorok Elijáš).

V Ježíšově době žil v Jerichu muž jménem Zacheus. Toto jméno vychází z hebrejské podoby ZAKAJ, což znamená čistý, nevinný.

Paradoxně; Zacheus nevinný nebyl. Co o něm víme?

Podle evangelia byl vrchním celníkem, tedy existenčně byl dobře zajištěn; měl poměrně významné a jistě dobře placené zaměstnání. Proto nás nepřekvapuje tvrzení, že byl veliký boháč. Mohl mít všechno, na co si vzpomněl, a přece nebyl spokojený a šťastný. Zacheus po něčem toužil…

Také my máme své touhy, přání, sny. Zacheovo přání bylo zvláštní. Chtěl alespoň na chvíli na vlastní oči vidět Ježíše. Tolik toho o něm slyšel! A teď je ten známý mistr a učitel tady, v jeho městě, tak blízko… A on, Zacheus, malý postavou, toho galilejského Ježíše pro množství lidí ani nespatří! A vtom dostává nápad. Zacheus – významný bohatý muž, známý po celém městě Jerichu, odkládá všechnu svou důstojnost a podniká velmi bláznivou věc – vylézá na strom! Jako malý kluk! Velká láska se nebojí bláznivých, nerozumných činů, velká touha se jen tak nezastaví před nějakou překážkou…

Řekl nám někdy někdo: Jsi jako malá, jsi jako malý, jsi jako dítě? Myslím, že něco takového může být řečeno nejen kriticky a s despektem, ale i obdivně, možná trochu závistivě… Být jako dítě, alespoň někdy být jako dítě – spontánní, nadšené, nebojácné, nerozumné, z očekávání, nadšení a radosti… Zacheus se najednou stává klukem, dítětem kvůli Ježíšovi. Nedbá na nebezpečí posměchu a pohrdání.

Osobní setkání s Ježíšem, dotek jeho lásky Zachea mění. Ano, osobní setkání s Kristem i nás proměňuje. Prožitek toho, že mě Bůh v Kristu miluje takovou, jaká jsem: chybující, špatnou, hříšnou. Tento hluboký, silný prožitek mě /tebe/ proměňuje k lepšímu. Ze sobeckého a hamižného celníka Zachea, který okrádal druhé, se stává člověk, který polovinu svého majetku rozdá chudým. Z výběrčího daní, který šidil, kde mohl, se stává člověk, který toho lituje a dokonce své činy konkrétně napravuje. „Koho jsem ošidil, čtyřnásobně mu to nahradím!“

Sestry a bratři, podobně také my můžeme pro Ježíše, pro svou víru riskovat posměch, nepochopení, dokonce pohrdání. Přihlásíte své dítě (vnouče) ve škole na náboženství – ostatní se na vás budou dívat divně. V neděli, kdy si můžete pospat nebo celé dopoledne vařit, vstáváte a pospícháte do sboru – možná i ve vlastní rodině jste kvůli tomu za fanatika. Ve všední den kvečeru je skupinka dětí na faře nebo večer biblická hodina – nestihnete seriály v TV, o kterých se potom všude mluví, a vy jste za úplně nemožného, že to nesledujete. Dáváte něco navíc ze svého času nebo ze svých financí pro druhé nebo pro církev – ty ses fakt dočista zbláznil/a/! A tak podobně.

Jindřiška Buttová

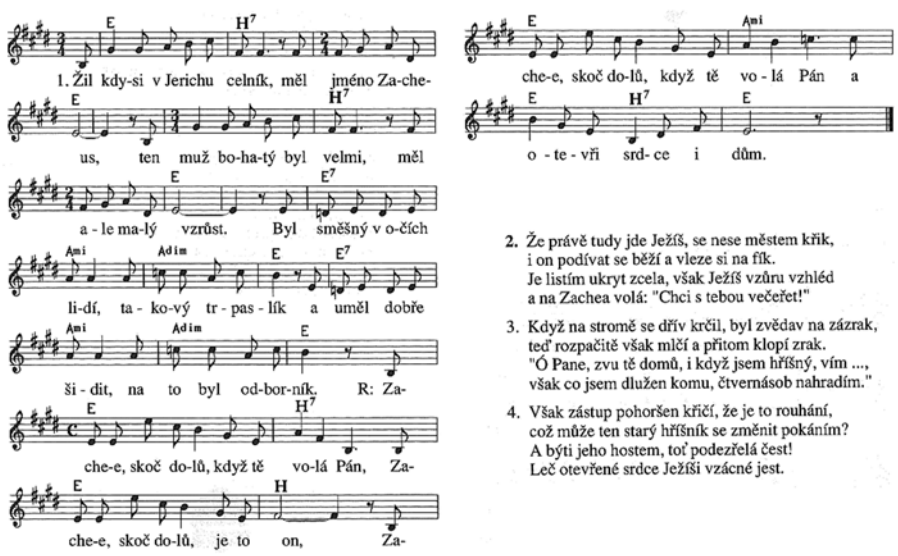

Nebojme se být blázny pro Krista. Nebojme se být jako děti.
Nebojme se něčeho se vzdát nebo něco riskovat pro Ježíšovu blízkost, pro jeho lásku.
On se potom stane naším hostem, jako byl u Zachea.
Kristus promění, obohatí a prozáří náš život svou přítomností.
A budeme-li toužit a prosit, zůstane s námi natrvalo.
Amen, kéž se tak stane.